

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICȚIONALĂ
3468 / 16-05-2012
Nr. /

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 5.2.6.7/16/16.MAI.2012

Domnului Augustin Zegrean,

Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmitem alăturat, excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90, art. 91 și art. 96 lit. a) din Legea gazelor nr. 351/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și a dispozițiilor art. 16 alin. (5) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din data de 29 iulie 2004, respectiv, nr. 51 din 23 ianuarie 2007.

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

București, 14 mai 2012

**Excepție de neconstituționalitate
referitoare la dispozițiile
art. 90, art. 91 și art. 96 lit. a) din Legea gazelor nr. 351/2004, cu modificările și completările
ulterioare**

Motive de neconstituționalitate:

**Prevederile art. 90, art. 91, art. 92 și art. 96 lit. a) din Legea gazelor nr. 351/2004,
publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 679 din 28 iulie 2004, cu modificările și
completările ulterioare, contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5) și ale art. 44 alin. (2) și (5) din
Constituția României.**

Prin Legea nr. 351/2004, cu modificările și completările ulterioare, se stabilește cadrul legal necesar pentru desfășurarea activităților specifice sectorului gazelor naturale, în condiții de competitivitate și transparență.

Dispozițiile legale criticate reglementează drepturile concesionarilor din sectorul gazelor naturale asupra terenurilor și altor bunuri proprietate a terților, criteriile avute în vedere pentru stabilirea despăgubirilor acordate, dreptul concesionarilor de a restrânge anumite activități desfășurate în apropierea capacităților, precum și interdicția de construire în zona de siguranță a conductelor de gaze naturale.

Prin dispozițiile art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, potrivit căreia „în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie” este instituită o obligație generală, impusă tuturor subiecților de drept. Această obligație revine și autorității legiuitoare, care, în activitatea de legiferare, trebuie să respecte Legea fundamentală a țării și să asigure calitatea legislației. Aceasta întrucât, pentru a respecta legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă, așadar să ofere securitate juridică destinatarilor săi.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în strânsă legătură cu principiul general al legalității, prevăzut de textul constituțional menționat, în jurisprudența sa a statuat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe (cauze precum *Sunday Times* contra Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979, *Reckvenyi* contra Ungariei, 1999, *Rotaru* împotriva României, 2000, *Damman* împotriva Elveției, 2005).

Astfel, constatăm că art. 90 alin. (2) din Legea nr. 351/2004, cu modificările și completările ulterioare, vădit neconstituțional, în opinia noastră, a fost abrogat prin Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, fără a fi însă înlocuit printr-o altă reglementare.

Dispozițiile abrogate prevedeau că dreptul de uz și de servitute asupra terenurilor proprietatea terților se exercită gratuit, despăgubirile acordându-se numai pentru pagubele provocate cu ocazia intervențiilor pentru retehnologizări, reparații, revizii, avarii, după criteriile prevăzute la art. 91.

Ca urmare a abrogării alin. (2) al art. 90 și în lipsa altei reglementări asemănătoare, **rezultă că aceleași despăgubiri prevăzute la art. 91 se vor acorda și pentru restrângerea dreptului de proprietate prin instituirea drepturilor de uz și servitute în favoarea concesionarilor**, situație neprevăzută la data redactării inițiale, **ceea ce face ca art. 90 și art. 91 din Legea nr. 351/2004, cu modificările și completările ulterioare, să nu respecte exigențele constituționale ale art. 1 alin. (5), dar și ale art. 44 alin. (2) și (5).**

De asemenea, din analiza art. 96 din actul normativ menționat, observăm că în zona de siguranță a conductelor de gaze naturale este interzisă realizarea de construcții de orice fel, însă nu este prevăzută **acordarea vreunei despăgubiri**. Or, potrivit art. 44 alin. (5) din Legea fundamentală, limitarea exercițiului dreptului de proprietate prin folosirea de către o autoritate publică a subsolului unei proprietăți trebuie să fie justificată de un interes general și trebuie însoțită, obligatoriu și de acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul produs proprietarului. Cuantumul acestor despăgubiri se calculează proporțional cu paguba produsă și se stabilește de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, de către instanța de judecată, conform art. 44 alin. (6) din Constituție.

Obligația autorității publice de a-l despăgubi pe proprietar se referă la daunele provocate solului, plantațiilor sau construcțiilor dar și la alte daune imputabile, sintagmă care poate include imposibilitatea proprietarului de a realiza construcții pe terenul afectat, scăderea valorii de circulație a terenului sau construcțiilor pe piața liberă, etc.

În acest sens menționăm și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în cauza Sporrang și Lonroth contra Suediei, a reținut că nu a operat o expropriere de fapt a proprietarilor, cât timp aceștia puteau să-și folosească bunurile, să le vândă, să le lase moștenire, să le doneze sau să le ipotecheze. Cu toate acestea, interdicțiile de construire, pierderea posibilității de a vinde imobilele în condiții normale de piață, deși lasă intact, din punct de vedere juridic, dreptul celor interesați de a dispune de bunurile lor și de a le folosi, sunt totuși în măsură să reducă semnificativ posibilitatea practică a acestora de a-l exercita. În consecință, dreptul de proprietate devine precar, fiind afectat în însăși substanța sa, așa încât interdicțiile arătate se constituie într-o povară specială și excesivă pe care ar putea-o face legitimă numai posibilitatea de a reclama scurtarea duratei interdicției sau aceea de a cere reparații.

***Excepție de neconstituționalitate
referitoare la dispozițiile
art. 16 alin. (5) din Legea nr. 13/2007 a energiei electrice, cu modificările și completările
ulterioare***

Motive de neconstituționalitate:

Prevederile art. 16 alin. (5) din Legea nr. 13/2007 a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare, contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituția României, raportat la art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Dispozițiile legale criticate prevăd regula potrivit căreia vor primi indemnizații sau despăgubiri numai acei titulari ai dreptului de proprietate asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice care se vor realiza după intrarea în vigoare a Legii nr. 13/2007 a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare.

În opinia noastră, excluderea de la dreptul la despăgubiri a proprietarilor afectați de aceleași capacități energetice, deja realizate, și care vor continua să determine aceleași servituți este discriminatorie.

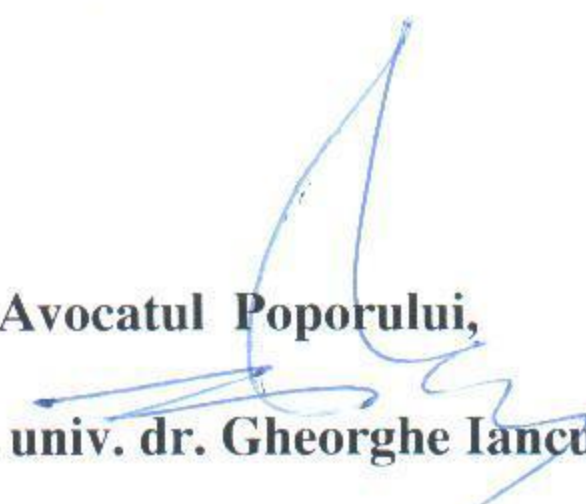
Astfel, dispozițiile legale criticate introduc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Este adevărat că, nu orice diferență de tratament reprezintă o încălcare a principiului prevăzut de art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, însă, în acest caz, avem de-a face cu situații similare, cărora le este aplicat un tratament juridic diferit.

Dacă diferența de tratament se poate justifica obiectiv prin momentul realizării capacităților energetice, în ceea ce privește rezonabilitatea, apreciem că aceasta nu este respectată. Prin urmare, **legea asigură despăgubiri doar pentru o parte din titularii dreptului de proprietate afectați de servituți** cauzate de capacitățile energetice, și anume, pentru titularii dreptului de proprietate asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice care se vor realiza după intrarea în vigoare a legii, **deși sunt produse aceleași efecte juridice în mod continuu și în egală măsură, și față de proprietarii terenurilor afectate de capacități energetice deja realizate la momentul intrării în vigoare a legii.**

Observăm că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că „cele două categorii de titulari ai dreptului de proprietate privată, și anume cei pe ale căror terenuri existau deja capacități energetice, respectiv cei pe ale căror terenuri urmează să se realizeze capacități energetice după intrarea în vigoare a Legii nr. 13/2007, se diferențiază prin momentul obiectiv al realizării acelor capacități energetice, în raport cu data intrării în vigoare a legii ce reglementează dreptul la indemnizații și la despăgubiri. Legea nr. 13/2007 are în vedere capacitățile energetice realizabile după intrarea ei în vigoare și nu se referă la cele deja realizate la momentul intrării sale în vigoare în condiții aparte în timp și într-un alt cadru legislativ, astfel că titularilor dreptului de proprietate privată asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice li se aplică un tratament diferențiat” (Decizia nr. 324/2010). Or, constatăm că, prin Legea nr. 13/2007 sunt defavorizați proprietarii terenurilor afectate, la momentul apariției acestei legi, de aceste capacități energetice, care nu au dreptul la aceleași despăgubiri, deși suportă aceleași sarcini, și, prin urmare, în acest caz operează o vădită discriminare.

În plus, în cauzele D.H. și alții împotriva Cehiei și Sampanis și alții împotriva Greciei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că **prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă.** Astfel, poate fi discriminatorie acea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup, întrucât o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică.

Având în vedere cele expuse mai sus, considerăm că motivele invocate justifică solicitarea noastră de a se constata **neconstituționalitatea** prevederilor art. 16 alin. (5) din Legea nr. 13/2007 a energiei electrice, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2007, cu modificările și completările ulterioare, pentru că acestea contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituția României, raportat la art. 14 din Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

București, 14 mai 2012